

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА ПІДЛІТКІВ ІЗ ЧИСЛА ВПО В УМОВАХ ЛІТНЬОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ

Тетяна Спіріна, Дмитро Дорошок

*Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
t.spirina@kubg.edu.ua, dvdoroshok.fpsrso23m@kubg.edu.ua*

Одним із найважливіших завдань українського суспільства є забезпечення соціального захисту дитинства, сприяння розвитку системи оздоровлення та відпочинку. Дитячі оздоровчі табори є винятковим середовищем, де здійснюється не лише організований педагогічний процес з формування відповідних умінь та навичок, розвитку творчої діяльності, а насамперед, це своєрідний простір для формування просоціальної особистості.

У житті підлітків, із числа внутрішньо переміщених осіб, літній оздоровчий табір відіграє визначальну й істотну роль, адже тут виявляється самоцінність кожного підлітка, збагачується соціальний досвід. У дитячих оздоровчих закладах здійснюється принцип наступності і безперервності виховання, що дає можливість підліткам із числа внутрішньо переміщених осіб проводити активне дозвілля, знімати фізичне і психічне навантаження, збагачувати власний соціальний досвід, отримувати і застосовувати нові знання, уміння, навички в різноманітній практичній діяльності, яка базується на розвитку дитячої ініціативи, творчості, креативності й самодіяльності [4].

Соціально-виховні функції сучасних таборів відпочинку обґрунтовували Л. Пундик, І. Пінчук, С. Толстоухова; питанню розвитку соціальної активності особистості у дитячому об'єднанні присвячені наукові праці О. Безпалько; проблему моделювання зміни в дитячому літньому оздоровчому таборі вивчав П. Костюк; підходи до організації професійної підготовки майбутніх фахівців до практики в закладах оздоровлення та відпочинку вивчала Р. Вайнола; організацію дозвілля дітей студентами-волонтерами державних та неурядових організацій розглядали Т. Лях, В. Качуровська; проблеми соціально-педагогічної та психосоціальної підтримки дітей із числа внутрішньо переміщених осіб у період літнього оздоровлення в умовах воєнного часу досліджували Т. Спіріна, С. Сапіга, Р. Горчинський, Д. Дорошок.

Соціально-педагогічна підтримка підлітків із числа внутрішньо переміщених осіб спрямована на виявлення, визначення та вирішення актуальних проблем з метою реалізації їхніх прав на освіту, саморозвиток та усебічний розвиток усіх здібностей та обдарувань [2]. Соціально-педагогічна підтримка передбачає діяльність спрямовану на створення сприятливих умов щодо визначення та реалізації мети, усвідомлення підлітками власних проблем, траєкторії розвитку, можливостей для подолання складних життєвих ситуацій. Як наслідок, підлітки мають навчитися вирішувати власні життєві труднощі та проблеми, самопідтримці, витримці, самовладанню, самопомозі. Підлітки, які перебувають у нелегких життєвих ситуаціях, є напрочуд чутливими до впливів зовнішнього середовища [1]. Організувати безпечний простір, у якому підлітки навчатимуться самостійно знаходити рішення складних життєвих питань, отримають досвід прийняття виважених рішень у конкретних, реальних

ситуаціях сприяє соціально-педагогічна підтримка підлітків в умовах літнього оздоровлення.

Організація літнього оздоровлення підлітків є важливим напрямом соціально-педагогічної діяльності у соціальній сфері, оскільки проблема неорганізованості дозвілля, наразі, є актуальною. Дослідники виокремлюють причини зниження рівня міжособистісної взаємодії, соціальної комунікації, просоціальної активності: брак тематично-привабливих секцій, гуртків, також їхня висока вартість, доступність будь-якої інформації в мережі Інтернет, соціальних мережах [3]. Це стало невід'ємною частиною їхньої життєдіяльності, що відобразилося на погіршенні психосоціального та фізичного здоров'я.

Соціально-педагогічна робота з підлітками із числа внутрішньо переміщених осіб в умовах літнього оздоровлення передбачає такі напрями: формування здорового способу життя, реалізація профілактичних і превентивних програм, розвиток здатності розв'язувати життєві проблеми, профілактика деструктивної поведінки підлітків, підготовка до професійного самовизначення та життєвої самореалізації, формування толерантного ставлення соціального середовища до дітей, сім'ї яких опинилися у складних життєвих ситуаціях [4].

При чіткій організації дозвіллевої діяльності в умовах літнього оздоровлення може бути підґрунтям для соціально-педагогічної підтримки підлітків із числа внутрішньо переміщених осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / за ред.: О. В. Епель, Т. Л. Лях, І. В. Силантьєва. Київ, Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с.
2. Енциклопедія освіти / ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
3. Лях Т. Л., Качуровська В. Ю. Організація дозвілля дітей студентами-волонтерами державних та неурядових організацій. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія «Соціальна робота»*. 2016. № 22. С. 77–82.
4. Соціально-педагогічна та психосоціальна підтримка дітей із числа внутрішньо переміщених осіб у період літнього оздоровлення в умовах воєнного часу / Т. Спіріна та ін. ; ред. С. Сапіга. Київ : ФОП Буря О. Д., 2023. 182 с.